

naar I henvende eder til en Præst i Folkekirken, blive I viede. Det maa være rigtigt. Her har Kultusministeriet skabt baade en Del af Landets Befolkning og sig selv en Vanskelighed, som jeg mener, det maa gøre sit til at faa ud af Verden igen, og i Øjeblikket har jeg ikke ment det rigtigt at tage Hensyn til saadanne ministerielle Handlinger, hvorved man endog saa er gaaet saa vidt, at de mærkeligste Tilfælde ere komne frem. Vi have en Lov om Kirkers Opvarmning, hvori det hedder, at der kan paalignes Folk, som høre til Menigheden og til Folkekirken, Bidrag til Kirkernes Opvarmning. Men Kultusministeriet resolverer, at naar en Mand, som er Medlem af Folkekirken, gaar til Alters hos en Frimenighedspræst, er han dermed ude af Folkekirken, og saa er han ogsaa fri for at bidrage til Kirkens Opvarmning. Det er en nem Maade at slippe for Bidrag paa, og det er en underlig Maade for Kirken at optræde paa. Jeg mener ikke, det er rigtigt, naar man udarbejder et Lovforslag, at tage Hensyn til, hvad Ministeriet her har foretaget sig. Jeg tror ikke, det har været heldigt her, og jeg tror, at det vilde gøre vel i at faa den Slags Forhold ud af Verden saa hurtigt som muligt. At det paa anden Maade volder Ulejlighed og endog Forargelse, have vi faaet Vidnesbyrd nok om i de forløbne Aar, og det skal jeg derfor ikke komme ind paa.

Der er sagt til mig: Du har intet Hensyn taget til Valgmenighederne ved dette Lovforslag. Jo, til Valgmenighederne har jeg taget Hensyn, thi Medlemmer af Valgmenighederne have Valgret efter dette Lovforslag. Menighedsraadene oprettes sognevis, og enhver, der bor i Sognet og hører til den danske Folkekirke, har Valgret, og det have ogsaa Medlemmer af Valgmenigheder og Sognebaandslødere. Jeg finder det ogsaa rigtigt, at de have Valgret i det Sogn, hvor de bo, for at de kunne gøre deres Indflydelse gældende ogsaa paa Præstevalget til sin Tid, naar det finder Sted. Hvilke Hensyn man vil tage til Valgmenighederne i Fremtiden, naar man vil gaa videre og give Kirken en Repræsentation, det bliver en anden Ting. Der er ingen Grund, mener jeg, til her at give Valgmenighederne Lov til at oprette et Menighedsraad. Det have de i Forvejen. Enhver Valgmændighed har sikkert en Bestyrelse for Menighedens Anliggender. Det ved jeg, at de alle have. Det er der altsaa taget Hensyn til. Foruden de Bestemmelser, der gaa ud paa, at de, der ville have Valgret, selv skulle melde sig,

er der den Bestemmelse, at en Mand, selv om han har de øvrige Betingelser, dog ikke, naar han er afvist fra Alterens Sakrament med den gejstlige Øvrigheds Samtykke, eller naar den gejstlige Øvrighed ikke har omstødt denne Afvisning, har nogen Valgret. Dette er taget med, fordi jeg mener, at det ikke er rigtigt, at en Mand, som ligefrem har faaet et Stempel paa sig fra Folkekirken i denne Henseende, udøver de samme Rettigheder, som om dette ikke var sket. Man kan sige til mig: Ja men, naar en Mand nu ikke har søgt om at komme til Alters og i øvrigt er en lige saa daarlig Kristen og lige saa plettet som den, der har søgt derom og er bleven afvist, saa kan denne Mand dog udøve sin Valgret. Det er sandt, men saa har Kirken ikke haft Lejlighed til at udsige noget om den Mand, og jeg har derfor ment, at vi heller ikke burde afvise ham fra at udøve Valgretten, men hvor han virkelig er afvist, der burde han ikke kunne udøve den og burde ikke kunne indvælges i Menighedsraadet. Jeg har hørt sige, at det var en farlig Bestemmelse, idet Præsterne kunde benytte den til at afvise en hel Række Vælgere. Det er ikke Tilfældet, det kan Præsten ikke. Overhovedet kunne Præsterne jo ingen afvise fra Alterens Sakrament *endeligt*, de kunne kun gøre det foreløbigt. Men ethvert af Menighedens Medlemmer, der er blevet afvist, har Ret til at gaa til den gejstlige Øvrighed, og denne bestemmer, om Afvisningen skal være endelig eller ikke, og ikke Præsten. Jeg ved vel, at der gives Tilfælde, hvor Præsterne ofte bruge Herrens Nadver som en tugtens Svøbe over for Medlemmerne af deres Menighed. Det er uheldigt, at dette sker, men der have jo ogsaa Menighedens Medlemmer den Ret, at de kunne klage videre til den gejstlige Øvrighed, og den Ret bør de benytte i saadanne Tilfælde. Overordentlig mange tror jeg dog ikke, disse Tilfælde ere. Naar man bestemmer Ordningen med Valglisternes Udfærdigelse paa den i Lovforslaget foreslaede Maade, at Vælgere selv skulle melde sig, faar man maaske dog Folk til at overveje, hvilken Interesse de have i at deltage i et saadant Valg, og Folk maa for at blive Vælgere selv gøre sig nogen Ulejlighed. Det tror jeg vil være heldigt, og derfor er det foreslaet. Nu vil man sige, og det er ogsaa blevet sagt, siden Forslaget blev forelagt: Ja, disse Menighedsraad kunne i visse Tilfælde komme til at udrette noget, men i de fleste Tilfælde ville de ikke komme til at udrette synderligt i de Sogne, som man kalder døde